

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petit vrsta 4— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravniki: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Hadžičevi obiski pri političnih šefih

General Hadžič je imel danes kratke sestanke s predstavniki parlamentarnih skupin. — Definitivna lista novih ministrov še vedno ni sestavljena. — Borba za značaj nove vlade.

— Beograd, 13. julija. Odločitev, da se reši kriza s sestavo nevtralne uradniške vlade pod vodstvom generala Steve Hadžiča, vije povzročila veliko vznemirjenost v vrstah dosedanjih vladnih skupin. Pogojni pristanevi bivših koaliranih strank na nevtralno vlado, ki naj bi rešila še nekatere nujne zadeve v Narodni skupščini, predvsem pa ratificirala netunnske konvencije, je povzročil za sestavo take vlade v prvem trenutku sicer težkoče, vendar pa razpela krize v tem pravcu ni mogel več zaustaviti in je odločitev že padla. Prodrlje je prepričanje, da bi sklicanje Narodne skupščine v sedanjem trenutku značilo težko provokacijo prečanskih skupin, ki so bile prisiljene, da iz krvavih dogodkov dne 20. junija izvajajo znane konsekvenčne.

Stališče KDK

V krogih vodstva KDK povdarijajo, da bi KDK v nobenem slučaju ne more pristati na tako rešitev vladne krize. Ce pa bi se vendarje zgodilo, da bi nevtralna vlada stopila pred Narodno skupščino, bi zavzela KDK napram tej vladi enako stališče, kakor proti vsaki drugi vladi, ki bi izšla iz okrvavljenega parlamenta. Treba pa je podčrtati tudi to, da so vsi Hrvati, ki prihajajo v poštev za sestavo nevtralne vlade kot resorni ministri, izjavili, da ne morejo sodelovati v vladi, ki bi nadaljevala delo s sedanjo Narodno skupščino.

Vlada brez parlamenta

Zdi se, da je bila včeraj razčiščena situacija tudi v tem pogledu. Mandatar krone general Hadžič je bil včeraj od 6. do 7. ponovno na dvoru, kjer je poročal kralju o svojem stališču ter izjavil, kakor se zatrjuje, svojo praviljenost, da se sestavi vlado, ki ne bo več sklicala Narodne skupščine. Pogoji predstavnikov dosedanje vladne koalicije so brez vpliva na sestavo vlade. Težnja je, da se ugodni minimalni zahtevam KDK, ki absolutno izključujejo vsako sodelovanje z okrvavljenim Narodno skupščino. Vsaka drugačna rešitev vladne krize bi značila samo poslabšanje notranjih prilik v državi, česar pa nihče ne more želeti.

Kdo bo v vladi

Nova vlada bo štela po informacijah v poučenih krogih mesto dosedanjih 18, samo 12 ministrov. Resori bodo razdeljeni tako, da bodo imeli Srbi štiri, prečani pa osem ministrstev, od tega dobe Hrvatska 3, Dalmacija 1, Vojvodina 1, Bosna 1, Crna gora 1 in Slovenija 1. Za vse te resore se navaja raznih kombinacij nad sto imen, raznih strokovnjakov, znanstvenikov in priznanih vodilnih uradnikov, med njimi tudi cela vrsta Slovencev.

Hadžičeve konference s parlamentarnimi šefi

— Beograd, 13. julija. Mandatar krone general Hadžič je izrabil današnji dopoldan za to, da stopi v stike s predstavniki parlamentarnih skupin, da sliši njihovo mnenje glede sestave njevega kabineta. Zjutraj je najprvo posetil Veljo Vukičevića v ministrskem predsedstvu. Njuna konferenca pa je bila zelo kratka. General Hadžič je nastel v svoj kabinet, kjer ga je že pričakoval dr. Korošec. Ta sestanek je trajal komaj pet minut in se zato zatrjuje, da je dr. Korošec generala Hadžiča obvestil, da bo v imenu SLS tudi tokrat nastopal g. Vukičević.

Ob 11. je posetil generala Hadžiča Aca Stanojević. Za njim pa se je general Hadžič ob pol 12. sestal z Ljubo Davidovićem. Opoldne je generala Hadžiča posetil predsednik KDK Svetozar Pribičević.

Aca Stanojević odhaja

Ob 9. do 10. se je mudil na dvoru g. Aca Stanojević. Odhajajoč z dvora, je vašemu dopisniku izjavil, da je bil

v avdijenci pri kralju, da se mu zahvali za pozornost, ki mu jo je izkazal zadnje dni, ter se poslovil, ker se že ju tri vrača domov v Knjaževac. Dostavil je, da je vprašanje vlade, odnosno krije rešeno ter da njegova zavzemočnost v Beogradu ni več potrebna.

Ljubo Davidović je imel pred sestankom dolgotrajno konferenco s prvaki svoje stranke v demokratskem klubu. Tudi po sestanku z generalom Hadžičem je takoj odšel v demokratski klub, kjer se posvetovanja ob 13. še nadaljujejo. Novinarjem je odklonil vsako izjavo in je bil videti zelo slabe volje.

Nervoznost v ministrstvih

Tudi v poedinih ministrstvih se opaža, da se bližamo koncu vladne krize ter da povsod računajo s skorajšnjim imenovanjem nove vlade. V vseh resorih, zlasti pa v notranjem ministrstvu in v vladnem predsedstvu so začeli pridno pospravljati mize in pregledovati spise ter se pripravljati za odhod. Tudi med uradništvom je opažati splošno nervoznost, ker instinkтивno čuti, da prihaja nov veter.

Danes popoldne se bo, kakor se zatrjuje, nadaljevalo sondiranje terena

in izbiranje kandidatov za poedine resore. Definitivna sestava vlade bo izvršena šele jutri ali v nedeljo, tako da bomo morda šele v ponedeljek dobili novo vlado.

Hadžič o svoji misiji

— Beograd, 13. julija. Razgovor med Svetozarjem Pribičevićem in generalom Hadžičem je trajal do pol 1. Odhajajoč s te konference, je Pribičević novinarjem izjavil, da ga je mandatar krone vprašal, ali bi KDK podpirala njegovo vlado za slučaj, da bi ta vlada stopila pred Narodno skupščino. G. Pribičević mu je pojasnil znano stališče KDK, ki smatra vsako nadaljnjo delovanje okrvavljenje skupščine za absolutno nemogoče.

General Hadžič je nato odšel v avdijenco, kjer je ostal do 1.45. Odhajajoč z dvora je novinarjem izjavil: »Počasni sem kralju o svojih dosedanjih razgovorih z voditelji parlamentarnih skupin. Popoldne se bom sestal še z dr. Spahom in Joco Jovanovićem. Jutri vam bo lahko povedal kaj več.«

»Ali upate, da bo vaša misija uspela?«

»Zdi se mi, da bomo nekaj napravili.«

Revolverski atentat v notranjem ministrstvu

Danes opoldne je neznan storilec nevarno ranil šefa javne varnosti Žiko Lazića in nato usmrtil sebe,

da negova rana ni smrtno nevarna. Atentator je bil v nezavesti. Oba so takoj pripeljani v bolničko, kjer je bil Lazić takoj operiran. Atentator se ni več zbulil ter je podlegel rani.

Identiteta atentatorja, kakor tudi motiv njegovega dejanja še nista ugotovljena. Ob Lazićevi mizi so našli neko objavo, o kateri mislijo, da je izročil atentator pred napadom svoje žrtvi. Po tej objavi se da sklepata, da se zove atentator Halil Begović. Po nekem pismu, ki so ga našli pri njem, pa bi se mogel zvati tudi Momčilo Ivančević. Drugih dokumentov pri njem niso našli.

Vest o atentatu se je bliskovito razširila po mestu in je vzbudila ogromno razburjenje. Domnevna se, da gre za maščevanje makedonstvujuščih. Žika Lazić je pred prevozom v bolničko še sam odredil vse potrebno, da se takoj izvrši najstrožja preiskava.

Obrambna zveza med Malo antanto in Poljsko?

Senzacijonalne vesti o sinočni vojaški Obrambni zvezi. — Potovanje generalov. — Veliko vznemirjenje v fašističnem Rimu

vojiske Madaresca v Varšavo.

— Rim, 13. julija. V tukajšnjih krogih vzbuja veliko nervoznost vest, da se snuje med Poljsko, Jugoslavijo in Rumunijo. Poljska in Rumunija bi se obvezali, da branita Jugoslavijo v slučaju vojnega konflikta med Jugoslavijo in Italijo pred vsakim napadom od druge strani. Poljska in Rumunija bi se razumela obvezali, da se medsebojno podpirata v slučaju konflikta z Rusijo.

— Bukarešta, 13. julija. Prihod francoskega generala Leronda je vzbudil v tukajšnjih krogih veliko pozornost. O njegovem prihodu vidijo potrdilo vesti, da se že deli časa vrše po prizadevanju Francije pogajanja med državami Male antante in Malo antanto in Poljsko v svrhu dogovora glede tesnejše vojne zveze. Zatrjuje se, da je na skrivnem prišel v Bukarešto tudi maršal Pilsudski ter da so v zveze s tem načrtom tudi cesta potovanja poljskih vojnih misij v Bukarešto in nedavno potovanje generalnega inspektorja rumunske

vojske Madaresca v Varšavo.

— Rim, 13. julija. V tukajšnjih krogih vzbuja veliko nervoznost vest, da se snuje med Poljsko, Jugoslavijo in Rumunijo defenzivna zveza, katero smatrajo v Rimu v prvi vrsti napernjivo proti Italiji. V meročnih krogih razmišljajo o tem, kako bi mogli paralelizirati to akcijo.

PREISKAVA O LOEWENSTEINOVIM SMRTI

— London, 13. julija. Danes so poskušali major Coper in drugi uradniki letalskega ministrstva letalo, s katerim je našel Loewenstein 4. julija smrt. Akoravno ni bilo o tem poskuslu izdan uradno poročilo, je komisija dognala, da so bila vrata otvorjena le z največjo težavo in takoj nato silo zaprta od hudega vetrja. Eksperiment je bil napavljen v višini 350 m.

Rusi so rešili vse še živeče Nobilove spremmljevalce

Orjaško delo rušilca ledu „Krasina“ — Strašne tragedije v večnem ledu — Samo o Amundsenu ni sledu

Rim, 13. julija. Uradno se poroča, da je ruski rušilec ledu „Krasin“ sinoči ob devetih prodri do taborišča Viglierieve skupine ter rešil vso preostalo posadko Nobilove skupine in sicer mornariškega poročnika Viglieria, višjega strojnika Ceconia, profesorja Behouneka, Krmatarja Troana in telegrafista Piazza.

Moskva, 13. julija. Rušilec ledu „Krasin“ je nocoj ponovil sledo sledečo ekspedicijo:

Posrečilo se nam je najti pot skozi led in smo ob 9. zvečer prodri do daleč, da smo ugledali redci šotor Nobilove skupine. Izkrčani mornarji so na ledu prodri do taborišča ter v velikem naporom prenesli vse preostale člane ekspedicije na krov.

Oslo, 13. julija. Z ladjo «Citta di Milano» potrjujejo vest, da je bila rešena Viglierieve skupina. Vest dostavlja, da se je italijanski poslanec zahvalil sovjetskim oblastem za rešitev ostanka Nobilove ekspedicije.

«Krasin» poroča, da je spotoma opazil skupino ljudi. Profesor Sampilovič, ki se je izkral, da bi preiskal teren, je naletel na skupino italijanskih alpinov, ki so bili odpolnili na pomoci generalu Nobilu. «Krasin» je tudi te ljudi rešil in jih vzel na krov.

Podrobnosti o rešitvi zadnjih ostankov Nobilove ekspedicije še niso znane. V tukajšnjih krogih je nad uspeho rešitve zavladalo veliko zadovoljstvo, počivala pa se je žalost, da o junashem Amundsenu še vedno ni nikakor sledu.

Oslo, 13. julija. Ruski rušilec ledu „Krasin“ je včeraj prodri tudi do Malm-

greenove skupine ter sprejel na krov oba še živeča člena te skupine Mariana in Zappija. Malmgreen sam je umrl že pred enim mesecem. Zappi in Marian sta bila napol zmrznjena in od lakote popolnoma onemogla. Marian je odmrznila desna noga. Ko sta si po prvih zdravniških pomoči nekajko opomogla, sta priporovljala strahovite doživljaje in orisala nadčloveške napore, katerim je bila izpostavljena skupina v večnem ledu. Malmgreen je omagal kmalu po ločitvi od Nobilove skupine in sta ga že pred enim mesecem na njegovo lastno željo zapustila na ozemlju Broch. Imel je radi padca iz zrakoplova zlomljeno roko, noga pa mu je že spotoma zmrznila, tako da se ni mogel več gibati. Kar ker se da sklepali iz te izjave, Malgreenovo truplo še ni bilo najdeno.

— Oslo, 13. julija. Vest o smrti švedskega učenjaka Malmgreena je po vsej Svedski vzbudila veliko žalost in še poslabšala razpoloženje, ki je vladalo med prebivalstvom proti italijanski polarni ekspediciji. Malmgreen je bil eden izmed odličnih polarnih raziskovalcev ter na polju meteorologije eden izmed onih učenjakov, ki je imel za polarni kraje izredno mnogo skušenij. Malmgreen se je med drugim udeležil ekspedicijo z ladjo »Maud« in polarne poletne »Norge«. Posebno se povdara delo, da je Malmgreen radi slabih vremenskih razmer nadodločno odsvetoval Nobilu letosni polet, končno pa se je udal, ker se je hotel v meteoreološke študije na vsak način udeležiti ekspedicije.

niku Zupanu v Ljubljani. Š. ga je nahrali z besedami: »Hadžič, ti bom že dalec, nakar ga je pričel obmetavati z debelimi kamni, ki so ga večkrat zadeli v hrbot in v glavo. Napadeni invalid je skušal zbezeti, kar se mu pa radi pokvarjene noge ni posrečilo in ga je Š. kmalu dohitel. Zgrabil ga je z vrat in ga vrgel na vso moč ob tla, pričemur se je K. poškodoval na kolomcu levere. Še na tleh ležečega ga je Š. pretepal z roko. K. čuti v pasu na levem strani telesa občutne notranje bolečine, ki jih je najbrže zadobil pri padcu. K. je glasno klical na pomoč, nakar so priheli na mesto bližnji pasanti, ki so preprečili nadaljnje nasilje in pretepanje. Napadalec, ki je bil v družbi dveh prijateljev, je urno pobegnil proti Zeleni janji. Policija ga je na klubu temu izsledila. Pri konfrontaciji je tezeni K. razložno spoznal Š.-a kot nočnega napadaleca. Š. se zagovarja, da je sicer res řel ob tistem času po omenjeni ulici precej vijen, iz neke dalmatinske gostilne domov, zanika pa vsak napad in pretepanje.

UNIFIKACIJA UPRAVE OZKOTIRNIH ŽELEZNIC

— Sarajevo, 13. julija. Danes se je vrnil iz Beograda direktor tukajšnje direkcije in Matko Šneler, ki se je udeležil konference prometnega ministrstva. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da se vse ozkotirne železnice v državi podrede sarajevski oblastni železniški direkciji.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devlize: Amsterdam 0 — 22.9025, Berlin 13.535 — 13.565 (1.355), Bruselj 0 — 7.9265, Budimpešta 0 — 9.9163, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6) Dunaj 8.005 — 8.035 (8.02), London 276.31 — 277.11 (276.71), Newyork 56.78 — 56.98 (56.88), Pariz 221.5 — 223.5 (222.5), Praga 168.3 — 169.1 (168.7), Trst 0 — 298.

Efekti: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 128 den. Kreditni zavod 170 — 175, Vevči 105 den., Kranjska industrijska 290 — 290 (290), Ruše 265 — 285, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Lesni trgi: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona deski, smrek — jelka, 18 in 24 m, lesni vagi po 520. Isčelo se hrastovi plodi (60 — 100 mm, od 3 m naprej) ter deske (12, 18, 24 in 48 m, m).

Zagovorniki Puniša Račića in njegovih zaveznikov

Klerikalci še vedno opravijo morilca Puniša Račića. — Ali se res duhovština identificira z ministrom policije, ki je odgovoren za prelivanje krvi v Beogradu in Zagrebu?

Klerikalni tisk besni in ž njim besne vsi, ki se čutijo za njegovega duševnega očeta, za krive in obtožene. S kričanjem bi radi prevpljal glas svoje vesti, odgovornosti za sodelovanje v režimu, česar obeležeje je bilo nasilje in ki se je moral umakniti pod pritiskom sodne ne samo jugoslovenske javnosti, ampak tudi inozemske, ker se je omadeval s prelivanjem krvi.

Po smernih izjavah ljubljanskega in mariborskega oblastnega odbora, ki se izpostavlja za ministra policije in ga skriva obraniti odgovornosti za prelivanje krvi na beograjskih in zagrebskih ulicah ter za najtenejše prijateljstvo in zaveznštvo s stranko, iz katere je izsel morilce v Narodni skupščini, objavlja sedaj »Slovenec« tudi nekašno izjavo duhovnikov bratislavskih in celjske dekanije, ki obsoja gonjo proti ministru policije dr. Korošcu ter mu izreka »njajprisnejše simpatije in popolno zaupanje«. Nam je tudi to prav. Toda ta duhovščina naj ne pozabi na to svojo izjavo, če jo bomo označili kot moralno sodgovno vročno za vse, kar se je zgodilo v času Vučičevičev in dr. Koroščeve vlade, ki nosi politično in moralno odgovornost za krvne žrtve v Beogradu in Zagrebu. Prav ta izjava dokazuje, kako upravičena je bila karikatura »Jutra«, ki opozarja na razliko v delovanju, požrtvovnosti in trpljenju božjega sina in božjega namestnika. Razumljivo je, če ta duhovščina doslej ni občutila potrebe obsodit zločin Puniša Račića javno in s svojimi podpisom.

Spričo te izjave ugotavljamo, da nasprotno smatra klerikalni tisk še vedno potrebno in umestno zagovarjati zločin Puniša Račića, če ne direktno, pa indirektno, namesto da bi ga obsodit brez vsakega pridržka. To je seveda samo dokaz več za moralno in politično sodgovornost klerikalcev za ta zločin. Tako piše »Slovenec«, da bi se Račić ne izposabil, ako bi poznali poslanici KDK, kako mero dostojnosti, in klerikalni poslanec Žebot piše v zadnjem »Domoljubu«, da je opozicija s svojim lahkomiselnim delom povzročila, da je zavrela Črnogorci Račiću kri in je potem prišlo do znanega žalostnega dogodka.

Ugotavljamo, kar je bilo že ponovno ugotovljeno in kar je vsakomur znano, da se je opozicija borila samo s parlamentarnimi sredstvi, da je imela večina po skupščinskem poslansku vsa sredstva v rokah, s katerim bi jo lahko zavrnila na pravo pot, aki je morda prekoračila meje parlamentarnih običajev, da se je nasilje uporabljalo od strani večine proti manjšini in ne nasprotno. Ceprav bi bili očitki opozicije napravni Puniši Račiću še tako krivčni, kar pa niso bili, ker je dokazano, da je v resnicni pljačkal ne samo bege, ampak tudi kmete, ne more biti zanj nobenega opravi-

In če da ga je opozicija lahkomiselnovo izvila in da mu je pač kot Črnogorcu zavrela kri. Taki izgovori in zagovori morilca samo dokazujejo voja moralno propadlost naših klerikalnih voditeljev in po pravici jih lahko označimo kot moralno sodgovor za zločin, ki ga opravijo klijan temu, da ga je brezpogojno obsodit ves kulturni svet.

In če prinaša taka opravica tisk, ki se proglaša samovoljno za »krščanskega« in »katoliškega«, pod katerim so kot odgovorni činitelji podpisani duhovniki, ni potem pač nič čudnega, če ima poštena javnost vtiš, da sta omadečevana duhovniški talar in duhovniška srca. Ta vtiš je še tem bolj razumljiv, ker se nihče izmed slovenske duhovštine, — čeprav dobro vemo, da se more vseh njenih pripadnikov meriti z istim meritom, — ni oglašil proti zločinu javno, pač pa se nasprotov na oficijeljnih duhovniških sestankih, torej na konferencah predstavnikov cerkvene hierarhije, izrekajo zaupnice odgovornemu ministru policije, ki se je zvezal na življenje in smrt v stranko, iz katere je izsel morilce in počesar navodilih se je prelivala kri na beograjskih in zagrebskih ulicah.

Prav malo ima ta duhovščina povoda, da se v svojem farjevstvu zgraja nad kritikami dr. Korošca, ki nazorneje predstavlja izvrševanje njegove krščanske in politične misije, kakor pa tiskana beseda. In da klerikalci sami naglašajo, da zahteva krščanstvo isto moralo za javno kakov za zasebno življenje, potem je tem lažje ugotoviti veliko razliko med pravim poklicem dr. Korošca in njegovim delom kot ministru policije.

Ako primerja »Slovenec« zločin Puniša Račića z dejaniem Gavrila Princa v Sarajevo ter ju postavlja v isto vrstno, potem moremo samo reči, da je nesramnost naših klerikalcev še tem večja. Puniš Račić je streljal v obrambi svoje osebne časti, kakor pravijo klerikalci sami, Gavrilo Princip pa je izvršil svoje dejanie iz čistega nacionalnega idealizma, ker je hotel odstraniti človeka, ki je bil predstavnik nasilnega avstrijskega režima v Bosni in Hercegovini. Zgodovina je tudi opravila Principov čin.

S početjem naših klerikalcev se sramotimo Slovenci pred vsem kulturnim svetom, kakor so nas sramotili njihovi junaki iz 1914, ki so pozivali na vojno proti Srbovi s prižnico, priporočali podpisovanje avstrijskega vojnega posojila, vršili revizije za avstrijsko armedo ter bogateli v zaledju.

V ostalem pa naj dr. Korošec dokaze, da ni bil minister policije v Vukčevičevi vladni, pa bomo preklicali prav drage volje vse svoje ugotovitve.

Žalostna slika „krščanske ljubezni do bližnjega“

V Retečah ob Soru prebiva pod skalo 66-letna starka Marjana Požar, ki so jo vrgli celo iz svilis, kamor so morali spraviti seno. — Kje je domaći župnik, dokaze z dejanjem ljubezen do bližnjega?

Že ves ta teden vidijo stoteri ljubljanski kopalc, ki se vozijo h kopanjem v toplo Soro pri Retečah, prežalostno sliko posebnejšene bude in neodpušljive krutosti gotovih ljudi v tem idiličnem kraju in romantičnem koticu našega sorškega polja. Človek ne more razumeti, kako je mogoče, da se zgoditi v Gospodovem letu 1928 v kulturni slovenski vasi, ki se diči s ponosno cerkvijo, katoliškim društvenim domom in mogočnim župniščem, tak kulturnem škandalu, kot se je zgodil ta teden v Retečah.

Že takoj pri vstopu v vas te pozdravi od vseh strani množica visokih, vtičnih mlajev in rodvenov povprašaš po vzroku te svečane vaške okrasitve. »Novo mašo smo imeli v nedeljo, samozavestno poslajmujem vaščani. Ko pa pustiš vas za seboj in se spusti po klanju proti Soru, te naenkrat zbole v oči in po globoku v srcu žalosten in vse obsođe vreden prizor:

Na levi strani proti, pod mogočno preščeno skalo prebiva v populni samoti, ki jo samo tekmo dneva motijo številni ljubljanski kopali, od boga in ljudi zapuščena 66-letna, popolnoma onemogla in napolnena straka Marijana Požar. Ob koncu svojega trudopolnega življenja, ko ne more več delati, in si svojimi velimi, žuhjavimi rokami služiti vsakdanjega kruha, brez svojcev, jo je okamenelo človeško srce vrglo izpod strehe, za katero je dolga leta garala in se trudila za blagostanje njenih gospodarjev. V tisočih zrnjnih kapljah je med trdim poljskim delom skozi desetletja izkila svoje življenske in delavnne moći v ljubljeno domačo zemljo. Do naškrajnejše mere je plačala svoj davek trdemu, neizprosnemu pravilu, da brez dela ni jela.

Tekko je bilo njen dolgo življenje, brez lepote in sladkosti, in le redko, mačkovsko odmerjeno so bile kaple veselja, ki se kažejo v njenem življensko kupo. Toda uboga starka klijub temu ne obupuje in z globoko vero v srcu z utrujenimi, vendar še dovolji živahnim glasom pripoveduje:

»Doma sem pravzaprav iz Bodoveli nad Skofijo Loko v Poljanski dolini. Tam sem bila rojena leta 1862. Že tretjemu križu sem se bližala, ko sem se poročila s svojim pokojnim možem, s katerim sem živel celih 32 let v prav zadovoljstvu in srečnem zakonu. Otok misva imela, ker se je nama zmeraj ponesrečilo. Pridna sva

ta ponedeljek mojo ropotijo v tole jamo, da sem vsaj za prvo silo pod streho. Bo že bog kako preložil, kaj pa hočem napraviti, ko sem beračica zaključi starka svojo povest.

Uboga starka stoji pred jamo, optrica z levico na leseno breglo, z desnico pa sloni na klukasti leskovi palici. V notranjosti jame, ki se proti koncu vedno bolj zožuje, je spravljeno njen skromno imetje: nizka obrabljena mizica, črvena kuhińska omara, staro podolgovata skrinja, dvopredalna poličica, beračka postelja in nekaj z žico povezanih lončenih skled in železni lončevi. Postelja leži na golih tleh, napravljena iz tenke slammice s suho travo, ki si jo je sirota načela v gmajni, drugo slammico ima napolnjeno z ovesnimi plevami, za zglavje ji služita dve vreči, natlačeni s starimi, pestrimi gunjam, pokriva se pa z živordečo odoje, na kateri je pustil tok časa številne temne madeže. Edina njenja družina sta dve kokoši, ki se dolgočasita v kurniku v kotu jame in pa mala rjava pšenica Pudelica, ki jo ima starka za druščino in za »vahito«, kakor pravi sama.

Staro siroto obiskujejo v Tilhovi jami številni ljubljanci, ki ji prinašajo od doma eno ali drugo jed, da ji olajšajo njen težko usodo. »Prejle mi je dal neki gospod štrudla,« pripoveduje starka, »pa sem ga kar precej pomahala.«

Zvečer, ko se kopali poslavljajo od prijeljene Sore, se postavi neresna reva ob poti pod svojo »hišo« in proseče zre na minnidočo. Tupatam se iztegne usmiljena roka v starkino narocje in ne ve levica, kaj dela deseca.

Kaj bo z nesrečno, kadar prične deževati in bo močilo njo in njene stvari, nas

je strah pomisliti. Ženska spada po možu v gosteško občino, ki je dolžna skrbeti za njo. Vendar pa tamošnji župan te svoje dolžnosti ne vrši, kar žalostno izpričuje dejstvo, da ji je vse letošnje leto naklonil visoko podporo 145 Din, in sicer 2. januarja 100 Din, 19. marca 25 Din in 29. junija 20 Din. Napram drugim ljudem se je že ponovno izrazil, da od zdaj naprej njega starka nič več ne briga.

V Retečah morete brati na nekaterih izmed 27-tih mlajev prav lepe izreke, pogrešali smo pa enega, ki bi bil najbolj na mestu in sicer: »Odprti roke, odprti srce, otiraj bratovske solze!«

Ko so sinoči odhajali kopaci s Sore, je starka solzni oči pripovedovala: »Zdaj se popoldne so bili žandarji pri meni in so mi rekli, da tudi v tej jami ne smem biti. Kam naj pa se zdaj reva grem?«

In zopet se ponavlja Cankarjeva žalostna zgodbo s Šimmu Sirotniku...

V Retečah imajo župnika, ki ima lepo posestvo in gotovo dovoli prostora v svojem župnišču, da bi sprejel ubogu starko zadnje trenutke njenega življenja pod streho. Toda gospod pozna očividno Kristusov nauk o ljubezni do bližnjega same na jekiku. Tu bi bilo župnikovo delovanje uneseno, toda njegovo srce ne pozna krščanskega usmiljenja. In tu se nudi klerikalnu časopisju na čelu s »Slovencem«, najlepša prilika, da z dejaniji dokaže ljubezen in skrb za slovensko ljudstvo, ne pa dajuška proti naprednemu časopisu in zagovarja morilca Puniša Račića. Kje je »največji Slovenec« dr. Korošec, da pozove svojo duhovščino, naj stori dolžnost, ki ji je nalaga krščanska moral?

Pisane zgodbe iz naših krajev

Razbojnika oropala kmeta. — Strašna smrt pod vlakom. — Letalska nesreča v Novem Sadu. — Tragedija v zagrebškem predmestju. — Po 12 letih iz Rusije.

Seljak Nikola Krajačič se je včeraj vrnil s samoborskim vlakom iz Zagreba domov v vas Marija Gorica. V vlaku sta se mu pridružila dva neznanca. Izstopila sta tudi na postaji Sv. Nedelja in sta povabila Nikola v gostilno. Plačala sta vino in pod večer so krenili vsi proti Mariji Gorica. Ko so prišli na osamljeni kraj, sta neznanca pograbila seljaka in mu potegnili iz zepa listnico s 500 Din in žepno uro. Seljak se je vrnil v gostilno, kjer je popolnil z neznanecma v zvedel, da se eden piše Jure Filipovič. Ljudje so ga pozvali, ker je večkrat prisel v gostilno in je imel v vasi ljubljano Zoro Oršiček. Seljak je prijavil napad zagrebškega redarstva. V sliki, ki jo je videl v kriminalnem albumu, je tudi spoznal enega napadalca. Policija je tako arretirala Filipiča. Sprva je mož trdil, da ni bil na dan napada v Sv. Nedelji. Potem je pa priznal, da se je ta dan vozil z Ivanom Boričem iz Vrapča do Sv. Nedelje. Ko so zapustili gostilno, se je on odstranil in ne ve nicesar o roparskem napadu na seljaka. Policija je zaslišala nato Ivana Boriča. Tudi ta je sprva vse tajil. Trdil je celo, da Filipič sploh ne pozna. Ko so zlikovca konfrontirali, sta slednji priznala, da sta okradla seljaka Krajačiča. Sestala sta se v Ilici in se odpeljala z avtobusom v Vrabče. Tam sta sedla v samoborski vlak in naletela na Krajačiča. Na poti v Sv. Nedeljo so vsi trije legli v travo in zaspali. Tedaj je Borič izmaknil seljaka listnico z denarjem in žepno uro. Seljak je najprej smrčal, zlikovca sta pa odšla v Zagreb in si razdelili plen. Filipič je izgnan iz Zagreba za 3 leta. Bil je že večkrat kaznovan radi prevar v roparskega napada. Tudi Borič je bil že predkazan. Oba je policija izročila sodišču.

Iz Osijeka poročajo, da je včeraj neki železničar našel na progi pri tovarni sladkorja moško truplo, ki je bilo strahovito razmesarjeno in spačeno. Na njed so bili znaki tragične in strašne smrti. Prijavil je zadevo policiji, ki je ugotovila, da je ponesrečen delavec Fran Volanič, 26 let star, nameščen pri spediterji Frcyndu. Delavec je bil v neki predmetni gostilni, ki se nahaja v bližini proge. Najbrž se je vratil pijač domov in ga je povožil v vlak, ko je hotel prekoračiti progo. Delavec je popolnoma razmrščen. Lobanja je zdrobljena in možgani so ležali daleč okoli. Truplo so odpeljali v mrtvašnico. Delavec je bil ozeten in oče sedmih otrok.

Kakor vsak dan, so se tudi v torek vežbali na letališču v Novem Sadu letalci, med katerimi je bil tudi poročnik Kostič. Letalski poročnik se je dvignil s svojim letalom in ko je dosegel v višino kakih 200 m, se je letalo začelo nagibati na stran in je treščilo na tla. Motor je še vedno rotopal v razbitem letalu na zemlji in bencin je tekel iz rezervoarja. K sreči se pa ni vnel, kar bo povzročilo težko nesrečo.

Na kraj nesrečje je takoj prihitel rešilno moštvo in je potegnilo poročnika Kostiča iz letala. Kostič ima poskodbe na glavi, ki so niso smrtno nevarne. Odpeljali so ga v petrovadinsko vojaško bolnico. Po mnenju zdravnikov bo ponosrečeni poročnik kmalu okreval. Letalo je bilo tipa »Desvojtin« in je bilo še novo. Posebna komisija proučuje vzroke letalske nesreče, ki se sreči ni zahtevala človeške žrtve.

Poročali smo že o strašni smrti Marije Bošnjakove iz Černomerca. Ko je rešilni voz pripeljal v bolnico, je kmalu umrla. Zdravniki so mislili, da

je vzrok njenе smrti jetika, na kateri jebolehalo že dolgo let. Isto dan je pa orožništvo dobilo prijavo, da je mož pokojnjice trpinčil ženo in jo z gladom počasi umoril, da bi se je znebil ter nemoteno mogel živeti s svojo ljubljino. Za pokop nesrečne žene se ni nihče pobrigal in tako je bila pokopana brez svečnika in spremstva. Tudi moža in otrok ni bilo pri pogrebu. Marija je imela dva otroka, 14-letno Ivico, ki hodil v 3. razred gimnazije, in 4-letnega Branka. Oba je v Bošnjakovi izjavili, da je bozničar načel na dom v Kloštar Podravski. Po Pustoši in Černomeretu se je govorilo, da je Bošnjak vedno v to svrhu 140 zaprek. Zavedajoč je moral v to dobro, da je Bošnjak vredno v to sreči, da je v kraljevini Zoro Oršiček, ki je vodil v kriminalnem albumu, je tudi spoznal enega napadalca. Opozoril je izgnan iz Zagreba za 3 leta. Bil je že večkrat kaznovan radi prevar v roparskega napada. Mandoč je delal zadnji čas pri neki angleški tvrdki. Dobil je stike s poljskimi diplomatskimi predstavniki, ki so mu izdali poljski potni list. Na ta način mu je uspelo priti v domovino. Naši ljudje žive v Rusiji zelo slabo, ker so nasprotniki komunistov in ne doajo dovoljenja. Mandoč je delal zadnji čas pri neki angleški tvrdki. Dobil je stike s poljskimi diplomatskimi predstavniki, ki so mu izdali poljski potni list. Na ta način mu je uspelo priti v domovino. Naši ljudje žive v Rusiji zelo slabo, ker so nasprotniki komunistov in ne doajo dovoljenja. Mandoč je delal zadnji čas pri neki angleški tvrdki. Dobil je stike s poljskimi diplomatskimi predstavniki, ki so mu izdali poljski potni list. Na ta način mu je uspelo priti v domovino. Naši ljudje žive v Rusiji zelo slabo, ker so nasprotniki komunistov in ne doajo dovoljenja. Mandoč je delal zadnji čas pri neki angleški tvrdki. Dobil je stike s poljskimi diplomatskimi predstavniki, ki so mu izdali poljski potni list. Na ta nač

Dnevne vesti.

Telefonski promet z inozemstvom. Naša država je imela doseg telefonske zveze z Dunajem, Berlinom, Prago, Leipzijgom, Budimpešto in Bukarešto. Od 5. t. imamo tudi telefonsko zvezo s Parizom. Do Gradca vodi zračna proga, od Gradca dalje pa podzemni kabli. Naša država, ki hoče čimprej dobiti telefonske zveze z orientom, je dobila že nad 30 ponudb raznih držav, ki rezervirajo zase kabelske proge. Zavedajoč se važnosti kablov, je razpisala naša država licitacijo in s ponudbami se je javilo 5 tvrdki iz Amerike, Anglije, Češkoslovaške, Nemčije in Madžarske. Vse tvrdke so pristale na pogoj, da bi se jim kabl placiči v 12 letih z dohodki od telefonskega prometa. Provo poslaganje kablov bi se vršilo v dveh letih od avstrijske in madžarske meje do Niša. Od Maribora do Beograda bi bilo 55 prog, od Hodoša do Beograda 52, od Beograda do Niša pa 84. Drugo poslaganje bi šlo od Niša do grške in od Niša do bolgarske meje. Tako bi dobili zvezo z orientom preko Bolgarije. Ponudbe teh tvrdki jih proučila posebna komisija, v kateri so bili večinski profesorji in sicer po eden iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Njihovo poročilo je zdaj v poštnem ministru. Telefonski pogovori s Parizom so precej dragi. Tri minute trajajoč pogovor med Beogradom in Parizom stane 11.7. zlatih frankov ali 128.73 Din. Ta pristojbina se razdeli tako, da bo naša država 2.10, Madžarska 1.10, Avstrija 3.60, Švica 1.20, Francija pa 3 zlate franke. Telefonski promet s Parizom, imajo Zagreb, Beograd, Ljubljana, Subotica in Novi Sad. Prihodnji mesec dobimo tudi telefonsko zvezo z Londonom.

Eldorado Ljubljanačev. Čimboli priboj pritska vročina in čim lepše je vreme, tem bolj so veseli oni Ljubljanačani, ki ne morejo preživeti počitnic ob morju. Vsa popoldne romajo cele procesije Ljubljanačev in Ljubljanačank v Reteče, kjer se je razvila nekaka domača rivijera. Kopanje v Sori pri Retečah je zelo prijetno, ker je voda izredno topla, a okolina tako romantična, da imajo kopalcji dvojni užitek. Dolina ob Sori pod Retečami je vsako popoldne polna kopalcov in kopalk. Tu kar mrgoli Ljubljanačev vseh stanov in poklicev. Prihajajo poedinci in rodbine z deco, ki tabore v gozdu ob Sori, srečni in veseli, da si lahko privočijo vsoj ta skromni užitek. Eni bijejo žogo, drugi prirejajo razne igre, tretji čepe v vodi in grade iz kamena, jez, četrti se hlače v senci in kramlja, peti se urije v plavanju v vodi, ki nikjer ne sega do vrata itd. Reteče so ozivele, odkar so med Ljubljanačani tako priljubljene. Tuk pri postajališču grade z vso naglico večje poslopje, v katerem bo najbrž gostilna. Če pojde tako dalje, se bodo razvili Reteče v pravo kopališče, kamor bodo zahajali vsi oni Ljubljanačani, ki nimajo dovolj evanca, da bi preživeli vroča polete dni v letovišču ob morju.

Iz državne službe. Za stalnega davčnega pripravnika pri davčnem uradu v Ptaju je imenovan davčni pripravnik Ivan Bolak.

Naša emigracija v maju. Po statistiki Izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo letos v maju v prekmorske države 1564 oseb, t. j. 184 manj, v maju lanskoga leta. Celokupno število izseljenjev od 1. januarja do konca maja je znašalo 9432, lani v istem času pa za 149 manj. Iz Hrvatske in Slavonije se je izselilo v maju 647, iz Vojvodine 366, iz Slovenije 224, iz Dalmacije 150, iz Srbije 87, iz Bosne in Hercegovine 65, iz Črne gore 25. Od teh je bilo 68% poljedelcev. V Kanado je šlo 624 naših izseljencev, v Zedinjene države 334, v Uruguay 250, v Argentino 236, v Avstralijo 57 itd. Vrnilo se jih je v maju 705, od 1. januarja do konca maja 2057.

Hrvatski planinci na Stolu. Hrvatsko planinsko društvo "Slijeme" priredi v nedeljo 15. tm. za svoje člane skupni izlet na Stol, kjer bodo hrvatski planinci z našimi prijatelji preureditev Prešernove koče.

Deložacija osješkega gledališča. V sredo popoldne je bilo deložirano osješko gledališče. Sodne oblasti so deložirale pišarne tajnika in intendanta, gledališče so pa zaprile. Prosvenito ministrstvo je baje odredilo, naj gledališče plača 500.000 Din, ki jih dolguje za najemnino. Finančno ministrstvo pa denarja še ni nakazalo in zato je dalo lastništvo poslopja gledališču deložrati.

Gradnja drugega tira na progi Zagreb - Beograd. Gradnja drugega tira na progi Zagreb - Beograd je zadnje čase nekoliko zastala, ker država ne izplačuje redno delavskih plač. Zgodilo se je celo, da nekateri delavci za cel mesec niso dobili plače. Poleg tega je zdaj čas žetve in mnogi delavci so zaposleni pri večjih posestnikih. Po načrtu bi moral biti letos izdelan drugi tir med Beogradom in Brodom na Savi. Na tem delu proge že polagajo tračnice in grade mostove.

Pod Triglavom. Tam na Gorenjskem stoji ponosni naš Triglav tisto gleda v svet, zre na svoj narod - Slovence. - Veliko je mož, ki obožujejo to goro, toda da bi ga še kdo ljubil in razumel tako, kakor pokojni duhovni svetnik, župnik Aljaž iz Dovjega - tega ne bo. Ljublj je Triglav in veden je zakaj. Ko stopiš v Mostrani iz vlaka in se napotisni po dolini Vrat proti Aljaževemu domu ob Šumecu Bistrici, te vodi pot sprva po gozdu. Ko pa pride pod veličastni slap, katerega bobnjenje te že od daleč pozdravlja, obstoječi nehoti in oko se ustavi na bajni sliki, ki se ti toti nuditi. Čim bliže prideš Aljaževemu domu, tem boli se odpira pravi planinski svet pred teboj in pogled se ustavi na gorskimi kolonijami Čmira in Stenarja, nemo, vabeče zraven dolino na one majhne ljudi, ki hodijo tam dolni - zakaj? In pred seboj vidiš Triglav, kako je velik, koliko pomeni ta beseda za turista, pogled ti zadrkne od vrha navzdol - severna stena - nema stva je in vendar tako mična, tam, da tam je izdihnilo svojo

veliki dušo nekaj mladih našebudnih ljudi — Triglav je vzel najboljše, vzel je, kar je bilo negovega. Ko prideš do Aljaževega doma in greš proti »Malemu Triglavu« v Vratih, zagledaš tam pred smrekami skrito krasno novo kapelico; da hribolazec, želja poleži župnik Aljaža se je spomnil, tam med tlimi smrekami v dolini med gorskimi velikimi stoji sedaj kapelica o kateri je sanjal župnik Aljaž že davno. Ni bil tako srečen, da bi bil doživel preje ga je bog poklical k sebi; vendar pa je želja ostala živa in dne 29. julija bo nova kapelica posvečena in se bo darovala služba božja prvji. Vabimo vse tiste, ki so bili že v Vratih, še bolj pa one, ki še niso bili. Planinci, naša sveta dolžnost je, da se bomo ta dan zbrani pred kapelico spomnili njega, ki je šel prezgodaj od nas, sina Triglava, župnika Aljaža.

Slovenski stipendisti v Franciji. Francoska vlada je za šolsko leto 1928-29. podella stipendije tem-le kandidatom: s strani ministristva zunanjih poslov gg. Ivanu Tomšiču, pravniku v Parizu; Slavku Gorupu, slušalcu elektrotehničnega instituta v Grenoblu; s strani prosvetnega ministristva gg. Alfonzu Gispalu, filozofu v Parizu; Milici Schaupolu, filozofu v Aixu; Borisu Kermavnerju, pravniku v Lyonu; Franju Sijancu, filozofu v Parizu, in Mirku Pugiju, filozofu v Parizu.

Sokolski zlet v Skopiju. Glasom sklepov starešinstva JSS se vrši pokrajinski zlet Sokolstva v Skopiju dne 6. septembra 1928 v obsegu, kakor je bil določen za Vidovdan. Tozadnevi proglaša izdeluje starešinstvo JSS in izide tekom prihodnjih dnevnih. Vsled ugodnosti vožnje je pričakovati tudi iz naših krajev večje udeležbe.

Kje se naročajo knjige? Književno podjetje »Goriške Matice« v Gorici izda letos v desetiči svoje knjige. Ob desetletnici svojega obstoja izda sledete obvezne knjige: 1. Koledar za leto 1929. v opremi slikarja Toneta Krašja; 2. Dr. Just Bačar: »Zdravje in bolezni v domači hiši. 3. zvezek, vzroki, bistvo in zdravljene bolezni; 3. Vladislav Stanislav Reymont: »Pravica. Roman iz življenja poljskih kmetov; 4. Janko Furlan: Danska in Danci. Fakultativne knjige: 1. France Beuk: »Črni bratje in sestre. Zgodovinski roman; 2. Just Ušaj: »Kmečko branje. Zbirka osnovnih gospodarskih naukov. Poleg tega drugi izdaji Beukov roman »Krvavi Jezdec«, ker je prva izdaja pošla že v treh tednih. Cena obveznih knjig znaša za Jugoslavijo Din 20, posameznim fakultativnim knjigam pa po deset dinarjev. Dopolčajo so še poštni stroški, ki znašajo za eno serijo knjig Din 10. Knjige se naročajo na ravnost pri Goriški Matici v Gorici v ulici Sv. Ivana (Gorizia v San Giovanni 6/1) Italija. V krajih, kjer bi bilo več naročnikov knjig Goriške Matice, naj se skušajo načrti skupno.

Iščejo se nasledniki nekega Martina Zgonca. Rodom Slovenca, ki je utonil dne 1./7. 1921 v reki Ohio blizu mesta Wheeling W. Va. Pozivajo se vsi, ki so jim znani podatki o pokojniku ali njegovih sorodnikih, naj to sporoči izseljeniškemu komisarijatu v Zagrebu, Kamenička ul. 15.

Za žrtve potresa v Bolgariji so poslali v roke ljubljanskega odbora Rdečega krsta: Krajevni odbor Rdečega kriza v Ribnici Din 2810; Krajevni odbor Rdečega kriza v Kamniku Din 1159.50; Krajevni odbor Rdečega kriza v Šmarju pri Jelšah Din 369; Županstvo občine Devica Marija v Polju Din 200. Iskrena hvala!

Znajna vožnja za izletnike na državnih parnikih. Prometni minister je odredil, da imajo izletniki ob nedeljih in praznikih na državnih parnikih brezplačen povratek, če se vračajo z izleta istega dne, ko so odpotovali. Polovična vožnja velja za vse potniške parnike, izvzemši lokalne.

Dovoljenja za zapošljevanje inoretov in osebnih delavcev. Ministrstvo socijalne politike je odredilo, da se smejo dovoljenja za zapošljevanje inoretov in osebnih delavcev v naših podjetjih izjemoma podaljšati do 31. decembra, za kar niso potrebne nobene formalnosti.

Vreme. Lepo vreme traja dalje in vse kaže, da bodo imeli prav oni, ki so napovedovali sušo. V nekaterih zlasti hribovitih krajih, je suša že umilča fižol in zelenjava, pa tudi krompir in drugi poljski pridelki zelo trpe. Celo ob gorenjski zelenjadi je pripekajoče solnce travo tako požgalno, da se je od isker, ki padajo iz lokomotiv, vnela in zgorela. Dež bi bil nujno potreben, toda barometer kaže, da ga še ne bo. Danes zjutraj je kazal barometer 769 mm, kar prikaže da je računati s stanovitim lepim vremenom. Temperatura je znašala 19 stopin. Včeraj je bilo lepo po vsej državi. Najvišjo temperaturo so imeli v Dubrovniku in sicer 34 stopin. V Splitu je bilo 33, v Skoplju 31, v Zagrebu in v Beogradu 30, v Ljubljani 28.4, Sarajevo 28, v Mariboru 27 stopin. Vročine in lepega vremena so vselej samo turisti in kopalcji, ki se veseljajo kopljaju in solnicijo.

Jutri vti na proslavo 170letnice rojstva prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika, ki se vrši na pesniškem rojstnem domu v Zg. Šiški pri Kamnitni mizi!

Zidani most. Pretekli teden je arjetalo orožništva v Razborzu pri Loki 26letno posestnikovo hčerjo Jožefo Beci, ki je rodila nezakonskega otroka ženskega spolata ter ga po porodu zadavila in naslednjega dne, ko so šli domači k maši 300 korakov daleč od hiše pri mimo tekomo potoku zakačila. Ko je orožniška patrola prijela, je sprva tajila svoj zločin, pozneje pa je pa priznala, češ, da ga je izvršila v bojazni pred materjo. Izročili so jo sodišču v Laskem. Sodna komisija je ugotovila, da otrok še ni dihal, ko ga je zadavila. Detomorila je iz zelo pobožne katoliške rodbine in je zelo pogosto zahajala v cerkev.

Prispevajte v fond Akademije znanosti in Narodne galerije!

Zobozdravnik
DR. PUHER
ne ordinira do 15. avgusta

Iz Ljubljane

— Ij Dolenjska cesta je zaprta že dva dni med vogalom Babice hišo onstran Hradeckega mostu in vogalom one hiše nasproti Marenčetove gostilne, v kateri se nahaja policijska stražnica. Cesta so zaprato, ker se popravlja tramvajski preko železniškega prehoda. Ta del ceste je zaprta za ves vozni promet, samo tramvaj vozi mimo pregraje pri Babicevi hiši ob železniškega prehoda. Vsa ostala vozila pa vozijo po ovinku: po Izanski cesti in Orlovi ulici. Kakor je bilo napovedano v listih, je treba za popravilo tramvajskoga tira na označenem kraju tri dni dela, in ostane toj Dolenjska cesta tamkaj zaprta tudi še jutri.

— **c Kapucinski most** je v tako desolatem stanju, da ga pričnejo te dni zopet popravljati. Bil je popravljen še pred leti in je takrat popravilo stalo precej denarja. Ali se ne bi kazalo že enkrat odločiti za novi most. Če se bo most popravil še parkrat, bodo popravila že menda toliko stala, kolikor bi stal novi. V času popravila bo most zaprt za vozila in sicer od 20. ure zvečer do 5. ure zjutraj, od 5. do 20. ure pa se bo vozilom skušala omogočiti paša.

— **c Regulacija Savinje.** V zadnji anketi,

Iz Celja

— c Kapucinski most je v tako desolatem stanju, da ga pričnejo te dni zopet popravljati. Bil je popravljen še pred leti in je takrat popravilo stalo precej denarja. Ali se ne bi kazalo že enkrat odločiti za novi most. Če se bo most popravil še parkrat, bodo popravila že menda toliko stala, kolikor bi stal novi. V času popravila bo most zaprt za vozila in sicer od 20. ure zvečer do 5. ure zjutraj, od 5. do 20. ure pa se bo vozilom skušala omogočiti paša.

— **c Regulacija Savinje.** V zadnji anketi, katerih je bilo že brez števila, glede regulacije Savinje je bilo slišati, da se prične z regulacijskimi deli koncem junija ali začetkom julija. Sedaj je že sredji julija, pa se še ni začelo. Treba bo še par anket in ne škodilo bi tudi za pospeševanje stvari, par izdatnih poplav.

— **c Cesta na Jožefov hrib** je prav zelo potrebna. Če je že obe interesirani občini ne privočita novim stanovancem na hribu, pa se mora ista zgraditi že v interesu očiščanja okolice. Tako kakor sedaj zgleda okolica pri novih vilah ni nobeni občini v čast. Mestna občina pravi, da ni dolžna graditi na teritoriju okoliške občine te ceste, okoliška pa pravi, da tudi ne, ker je to baje sklenila svoječasno mestna občina in je okoliška občina le pod tem pogojem dovolila zidanje hiš na hribu. V zadnji sej je predstavljena celota na Jožefov hrib je prav zelo potrebna.

— **c Konferenca zastopnikov v petih zapadnih oblasti**

Enotno financiranje oblasti za l. 1929. — **c Tihotapstvo iz posameznih oblasti v druge.** — **c Priznanje opoziciji v ljubljanski in mariborski oblastni skupščini.**

Zagreb, 12. julija.

Včeraj dopoldne se je vršila v predsedništvu oblastne skupščine konferenca zastopnikov oblastnih odborov primorsko-krajiške, osješke, ljubljanske, mariborske in zagrebške oblasti. Namen konferenca je bil, da bi se teh pet velikih oblasti sporazumeli v enotni sestavi oblastnih proračunov za leto 1929. Znano je, koliko se v javnosti ugovarja dosedanjemu načinu financiranja oblasti, in v praksi se je tudi pokazalo, da se neenake takse, zlasti neenake trošarine v posameznih oblasti ustvarile občutljive razlike v cenah posameznih proizvodov, tako, da se je pričelo pri nas tihotapstvu gotovje proizvodje iz posameznih oblasti v druge. V zadnjem času je posebno narančilo tihotapstvo alkohola iz zagrebške in primorsko-krajiške oblasti v Sloveniji. To je tembolj razumljivo, ker je slovenskih oblastnih troškarin na alkohol 17 Din od hl stopnje, dočim ima zagrebški oblast samo 5 Din. Nasprotno pa so tihotapili vino iz ljubljanske oblasti v primorsko-krajiško oblast, ker znaša troškarina na vino v ljubljanski oblasti 35 par, v primorsko-krajiški pa 1 Din.

Da bi se onemogočilo to tihotapstvo in da bi se uvedlo enotno plačevanje oblastnih troškarin, je bilo sklenjeno, da se vseh petih oblastnih skupščin podvzamejo končni začetki občutljive razlike v cenah posameznih proizvodov, tako, da se je pričelo pri nas tihotapstvu gotovje proizvodje iz posameznih oblasti v druge. V zadnjem času je posebno narančilo alkohola iz zagrebške in primorsko-krajiške oblasti v Sloveniji. To je tembolj razumljivo, ker je slovenskih oblastnih troškarin na alkohol 17 Din od hl stopnje, dočim ima zagrebški oblast samo 5 Din. Nasprotno pa so tihotapili vino iz ljubljanske oblasti v primorsko-krajiško oblast, ker znaša troškarina na vino v ljubljanski oblasti 35 par, v primorsko-krajiški pa 1 Din.

Da bi se onemogočilo to t

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

Oberzohn je nedolžno zmajal z

»To sega preko mojih možganov!«

»Ali gre dobro vaši sestri?« je po-
hlevno vprašal Manfred. Newton je

zmignil z rameni.

»Seveda je nekoliko vznemirjena.

Kdo bi tudi ne bil! Johana je zelo než-

nočutno dekle.«

»Nu, tako je bila že pred leti,« je

izzivalno menil Manfred. »Ali je dovo-

ljeno pušči?«

»Ali vam smem postreči s svojimi

cigaretami?«

Resne Manfredove oči so se zapi-

čale v doktorjeve; na način, ki je nje-

govega starejšega protivnika proti vo-

lji prevzel.

»Ravno eno vaših cigaret tem po-
kadel preveč,« je rekel Manfred. Nje-

gove besede so udarjale nalik hladne-

mu pišu. »Ne bi si želel nobene več,

gospod doktor, sicer utegnjejo nastati

vrzeli v vaši rodbini. Kdo ve, če se

ne boste davno prej, ko boste zvarili

svoj čudodelni eliksir, vrnilsi v normal-

no neumrljivost?«

Žolta barva Oberzohnovega obraza

se je izpremenila v rdečico.

»Zdi se, Mr. Manfred, da veste o

meni toliko kakor jaz sam,« je hripcavo

odgovoril Oberzohn.

Manfred je priklimal.

»Še več. Zakaj: med tem ko se vi
borite s časom, da preprečite konec

življenja, ki po vsem videzu tega ni

vreden, im medtem ko vi ne veste, ka-

teri dan in katero uro vam utegne priti

konec, vam jaz lahko to povem natanc-

no na minuto.«

Prst njegove orokavičene roke je

podkrepil pretnj.

Z obraza Montyja Newtona je izgi-

nil smešljaj. Njegove oči se niso od-

maknile od Manfeda.

»Bodite tako dobiti in mi povejte

minuto!« Oberzohn se je le s težavo

premagoval. Pograbil ga je bil bes in

moral je zbrati vso svojo železno voljo,

da ni vzkipe.

»Tisti dan, ko se Mirabeli Leice-

strovi primeri kaj zaleda, ste mrtvi!

Vi in vsi oni, ki so z vami!«

»Pazite Mis Leicestrov! Poisci-

te si drugih potov, da pridete do de-

narjev, ki so vam tako zelo potrebni!«

Newton se je zasmjal.

»Dragi moj, vaše klepetanje je

prazno! Nit Oberzohn niti jaz nisva

baš siromašna.«

»Bankerotna sta! Oba!« je pokojno

odgovoril Manfred. »Zašla sta bila v

v položaj kvartačev, ki so dolgo imeli

smo pri igri. Nikakih rezerv nimata

več, vajini izdatki so pa ogromni. Po-

iščite si drugih potov. Newton... in

recite svoji sestri...« — Manfred se je

ustavil pri vrati in se je zagledal v

velo podlogo svojega cilindra. »Re-

cite ji, da želimi jutri ob desetih dopol-

dne govoriti ž no na Curzonovi cesti.«

»Ali je to ukaz?« je sarkastično

vprašal Newton.

Manfred je priklimal.

zasnovan način spravili s poti, preden
vam postanem nevaren, vam svetujem,
da skrbno pazite, da od mene nic ne
ostane.«»Pa me vendar niste semkaj po-
zvali, da bom poslušal tak nezmysel?« je
vprašal Newton. In čeprav so bile
njegove besede predzrne in njegovo
ponašanje izzivalo, so bile na njegovih
lilih sence, ki jih pred Manfredom
prihodom še ni bilo; sence pod
očmi v votlost lic, ki so bila prej ma-
lone zabuhlo polna.»Prišel sem sčem zato, da vam povem,
da ostavite Mis Leicestrov v miru. Poganjate se za stvar, ki je ne
morete doseči in ki vam je nične ne
more dati. Za kaj gre, ne vem... S tem,
da sem prišel, sem vam hotel na-
praviti veliko uslugo... Toda to, po
čemer stremite, je nekaj velikega —
večje od vseh plenov, za katere ste se
doslej pehali tekom svojega zločinske-
ga življenja! In da to dosežete, ste
pripravljeni — z vratolomnostjo za-
pravljivev, ki menijo, da denarnica
nima dna —, ste pripravljeni žrtvovati
življenje nedolžnih ljudi. Konec je bli-
zu!«Vstal je in stopil k mizi; njegova
postava je segala visoko nad sključen-
no doktorja.»Jaz vam seveda ne vem povedati,
Mr. Oberzohn, kako ukrepe pripravlja
policia proti tem od čudne usode
vodenim kačjim pikom. Toda stavim
vam ponudbo: jaz in moji prijatelji
hočemo ostati ob strani in prepustiti
Meadowsu, da vas po svojih metodah
dobi v pest. Mislite, da se vam bo po-
tem posrečilo odnesti celo kožo? Ne!
Ti policisti so kakor buldogi; kadar
vas napadejo, vas nikoli več ne izpu-
ste.«»In kaj zahtevate za to zanimivo
usluge?«Newton je mirno vlekel svojo smot-
ko, roke si je bil prekrizal na hrbitu in
je stal široko razkračen — prava sli-
ka zadovoljstva s samim seboj.

»Ostavite Mis Leicestrov! Poisci-

te si drugih potov, da pridete do de-

narjev, ki so vam tako zelo potrebni!«

Newton se je zasmjal.

»Dragi moj, vaše klepetanje je
prazno! Nit Oberzohn niti jaz nisva

baš siromašna.«

»Bankerotna sta! Oba!« je pokojno
odgovoril Manfred. »Zašla sta bila v
položaj kvartačev, ki so dolgo imeli
smo pri igri. Nikakih rezerv nimata

več, vajini izdatki so pa ogromni. Po-

iščite si drugih potov. Newton... in

recite svoji sestri...« — Manfred se je

ustavil pri vrati in se je zagledal v

velo podlogo svojega cilindra. »Re-

cite ji, da želimi jutri ob desetih dopol-

dne govoriti ž no na Curzonovi cesti.«

»Ali je to ukaz?« je sarkastično

vprašal Newton.

Manfred je priklimal.

Ali ste se že naročili na

,,PONDELJEK“?

Zadnja nado še ni izgubljena

Malmgreen mrtev, njegova tovariša rešena. — Dr. Behounek je
zdrav. — Nobile se sramuje svoje strahoptnosti. — Amundsen
še ni izgubljen?Kakor smo že poročali, je ruski le-
talec Čuhnovski našel 20 milij vzhodno
od kraja kjer je obtičal v ledu ledo-
tomilec »Krasin« Malmgreenovo sku-
pino. Dva člana te skupine sta mahala
proti letalu z zastavicami, tretji je pa
ležal nepremično na ledu. Čuhnovski je
moral dolgo krožiti nad polarnim
ledom, da je našel primeren kraj, kjer
je lahko spustil. Malmgreenovo sku-
pino so smatrali vsi strokovnjaki že
davno za izgubljeno. Tem večja radost
je zavladala, ko jo je junaka letalec
našel. Toda radost ni popolna, kajti
izkazalo se je, da je švedski učenjak
Malmgreen že pred enim mesecem
podlegel nepopisnim mukam, bedi na-
porom in pomankanju na poti proti
Severnemu rtu. Italijanska majorja
Zappi in Mariano sta bila tako izmu-
čena, prezela in sestradana, da nista
mogla več hoditi. Marianu je odmrznila
noga. Na krovu ledolomilca »Kra-
sina« sta si za silo opomogla in pri-
povedovala o grozotih, ki sta jih pre-
živel. Ljudmili Felixovi, 10. julija da-
tirano brzojavko iz Nylesunda na
Spitzbergih, glasečo se:»Srečno sem prispeval v Kingsbay. Lundborg mi je danes izročil za te bra-
tovo pismo, ki ga pošiljam z ekspresno
pošto. Fredi je zdrav. Podzavrlja te in
pravi, da bodo brez skrbi.«Iz tega poročila je razvidno, da po-
ložaj Viglierijeve skupine ni tako brez-
upen, karor se je zadnje dni mislilo.
Kapitan Lundborg je še nedavno go-
voril, da so člani Viglierijeve skupine
težko bolni in da na rešitev sploh ni
misli. V svojem poročilu je omenil
tudi težko bolezni dr. Behounka. Se-
daj bo treba počakati novih poročil
tem bolj, ker je po uradni ugotovitvi
letalec Lundborg odletel z ledene go-
rte, na kateri čaka Viglierijeve skupina
svoje usode, že pred dobrim tednom.
Zadnje dni ni od te skupine nobenih
radiobrazovk. Prvotno so vsi strokov-
njaki mislili, da je to dokaz, da je Vi-
glierjeva skupina že izgubljena, toda
poročilo dr. Behounkev sestre priča o
nasprotnem. Seveda je verjetnost re-
šitve minimalna, vendar pa zadnja na-
da še ni izgubljena.O generalu Nobilu in njegovem
zdravstvenem stanju pričuje skupina
davidskega pisatelja in zdravnik dr. Ingels,
ki je posetil Nobila na krovu parnika»Citta di Milano« v Kingbayu. Dr. Ingels je pregledal Nobila in ugotovil, da
je zelo izmučen in da ima hudo mrzlico. Desno ramo ima zelo oteklo, levo
nogo pa zlomljeno. Nobile je pripovedoval, da si je po katastrofi sam pre-
vezal nogo s platnom, ki ga je odtrgal od gondole. Nobile je tudi pripovedoval,
da je bil prvo taborišče, ki so si ga zgradili po katastrofi, zelo tesno in
primitivno. Ležali so v njem skrčeni in se tiščali skupaj, da jih ni zeblo. No-
bile je zdaj zelo potr in obupan. Tudi želodca še ni spravljen v red. Pritožuje
se, da si ga je pokvaril z medvedjim mesom, ki se mu je tako pristrelil, da
ga ni mogel videti, a vendar ga je moral jesti. Zanimivo je, kako se hoče
Nobile pred javnostjo rehabilitirati. Postalo ga je sram, da je tako strahop-
tivo zapustil svoje tovariše in zato je izrazil pogovor v dr. Ingelsom že-
ljo, da bi se najraje vrnil v redce taborišče na ledenu gori. Seveda mu pa
tega nič ne verjame.Norveški in švedski strokovnjaki so že davnno obupali, da bi se posrečili
Amundsena rešiti, toda v Franciji še niso izgubili zadnje nade. Iz Pariza
poročajo, da je odpelj v Tromsö parnik »Pourquoi pas«, ki bo iskal Amund-
sena in Guibauda. Rešilno ekspedicijo vodi francoski raziskovalec polarnih
krajev dr. Charcot, ki trdno upa, da se mu bo posrečilo najti Amundsena in Guibauda še živa.Zanimiva so tudi poročila radiotelegrafista, ki je imel službo na Med-
vedjih otokih, ko sta Roald Amundsen in major Guibaud nastopila svoj
usodni polet. Radiotelegrafist, ki se je vrnjal sedaj v Tromsö, pripoveduje, da
je hidroplan »Latham« sploh ni priletel k Medvedjem otokom, kjer so ga po-
znejno dolgo iskali. 18. junija proti večeru in do polnoči je radiotelegrafist
napelj vse sile, da bi dobil zveze z Guibaudovim letalom. Toda vse prizadevanje
je bilo zmanjšano. Slednji je skušal sam približati »Latham«, pa ni
dobil odgovora. Skušal je tudi prestreči brnenje motorja, pa ni nicesar slišal.
Omenjena dne je bilo nebo jasno, da je izklučeno, da bi Guibaudovega letala
na opazil, če bi se približalo Medvedjem otokom.Zadnje dni so se razširile vesti, da je mehanik Cecioni podlegel težkim
poškodbam in nečloveškim naporom. Italijansko poslanstvo v Oslu pa izjavlja,
da so vesti o Cecionovi smrti ne resnične.

★

Tragična usoda slavnega norveškega
raziskovalca Amundsenja spominja
zadnje dne način, da je vrgnjen v obup
v trdno vroči vnovembra. Imel je 70 agentov, ki so zanj delali deloma
v varšavski centrali, deloma pa v po-
družnicah po vseh večjih poljskih mest-
ih. Agenti so bili preskrbljeni z mehi-
škimi, brazilskimi in argentinskimi potni-
mimi listi. Med njihovimi žrtvami je
tudi več 14-letnih deklet. Žrtve so več
tednov skrivali v raznih varšavskih br-
logih in šele, ko so bili prepričani, da
jim ne preti nobena nevarnost, so jih
poslali iz Poljske. Nesrečne žene in
dekleti so pošiljali iz Poljske večino-
ma kot žene bogatih trgovcev in so se-
veda podkupili policijske in carinske
organe, da bi zatisnili očesi. Aretacija
Marczykove tolpe je eden največjih
uspehov police v boju proti trgovcem
z dekleti v zadnjih letih.

Florent-puške

Loksa puške, browninge, pištola za straženje osov, sanokrest, to-
pič, zaloge loksa in ribški potrebiti ter omembi ogenuF. K. K. — puškar, Ljubljana.
Selenburgova ulica št. 6.